

КАЛІ ГІСТОРЫЯ СТАНОВІЦЦА БРЭНДАМ?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У Інстытут гісторыі Акадэміі навук пастаянна звяртаюцца людзі са сваімі гісторыямі, просьбамі і прапановамі наконт далейшай работы над ваеннымі тэмамі. У беларускіх сем'ях захоўваецца багата дакументаў, фотаздымкаў, але гэтыя звесткі неабходна сабраць, сістэматызаваць і выкарыстаць для трансляцыі памяці наступным пакаленням. Нацыянальная акадэмія навук выступіла ініцыятарам Усебеларускай акцыі па стварэнні праекта «Народны летапіс Вялікай Айчыннай вайны: успомнім усіх!» Навукоўцы звяртаюцца да кіраўніцтва абласных і раённых выканаўчых камітэтаў, устаноў адукацыі і культуры, грамадскіх арганізацый, усіх зацікаўленых грамадзян з просьбай разгарнуць работу па зборы ўспамінаў і фатаграфій удзельнікаў падзей Вялікай Айчыннай вайны. Матэрыялы можна дасылаць у Інстытут гісторыі НАН Беларусі, дзе будуць здзяйсняцца збор інфармацыі і навуковая апрацоўка атрыманых звестак, падрыхтоўка на іх аснове адпаведных выданняў, а таксама стварэнне электроннай базы даных.

«Рэспубліка-партызанка — гэта не штамп, а брэнд»

Падчас круглага стала вядучыя ваенныя гісторыкі, выкладчыкі ВНУ, архівісты, музейшчыкі абмеркавалі, што трэба яшчэ зрабіць для захавання гістарычнай памяці і як прыцягнуць да гэтай справы моладзь.

«Важна абагульніць, даць ацэнку таму, што ёсць у нашай краіне для захавання гістарычнай памяці», — заўважыў **загадчык аддзела ваеннай гісторыі Інстытута гісторыі НАН Аляксей Літвін**. Ён звярнуў увагу на новыя пагрозы: калі раней фальсіфікацыя гісторыі была звязана з аповедамі ўдзельнікаў вайны, якія расказвалі пра падзеі з выгаднага для іх боку, то сёння яна адбываецца на вельмі высокім узроўні, з выкарыстаннем сучасных тэхналогій. Падрастаюць новыя пакаленні, якія па-іншаму ўспрымаюць інфармацыю, таму трэба мяняць тактыку, каб дайсці да іх сэрцаў, стварыць устойлівы механізм захавання памяці. І тут вельмі важная работа на месцах. Так, яшчэ трэба шмат зрабіць для ўдакладнення таго, што напісана ў кнігах «Памяці», — у раёнах было сабрана значна больш інфармацыі, чым увайшло ў хроніку, да таго ж у многіх кнігах ёсць памылкі. У будучым плануецца гэтыя працы ўдакладняць, дапоўніць і выклаці ў інтэрнэце.

Але толькі даследчыцкай работай сёння не абысціся. Выкладчыкі ВНУ, якія ўдзельнічалі ў круглым stole, адзначылі, што выкрываюць вялікія прабелы ў веданні гісторыі ў сваіх студэнтаў. «Ці змогуць сёння нашы дзеці расказаць, што адбывалася на іх зямлі? — пытаецца Аляксей Літвін. — Рэспубліка-партызанка — гэта не штамп, а брэнд. І важна, каб кожны малады чалавек мог расказаць пра гэта. Важна, каб установы адукацыі і культуры падавалі больш інфармацыі пра сваё, паказвалі маладым, што яны могуць ганарыцца гісторыяй сваёй сям'і, вёскі, горада».

Сёння ў многіх школах распрацоўваюць сямейныя гісторыі. Шкада, калі яны застаюцца ўнутры школы. «На адну з краязнаўчых канферэнцый шасцікласнік прыйшоў з дзённікам свайго прадзеда, які ваяваў на тэрыторыі Полацка-Лепельскай зоны. Дзённік вёўся з 1942 года. Такія пісьмовыя крыніцы важныя для навукоўцаў яшчэ і таму, што ў іх перададзены ў тым ліку і эмоцыі, чалавечыя адносіны таго жадлівага часу, — расказвае **Аляся Корсак, загадчык кафедры гісторыі і турызму Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта**. — Неабходна стварыць электронны рэсурс, платформу, дзе будуць выкладзеныя фотаздымкі,

ўспаміны, дзённікі і іншыя рэчы, якія маюць дачыненне да гэтай тэмы. Кожны раён, школа робяць шмат і захоўваюць тое, што было сабрана яшчэ ў 70—80-я гады. Існуюць анкетныя лісты ўдзельнікаў вызвалення Беларусі, якія ўтрымліваюць важную інфармацыю, запісаны ўспаміны. Мы заўсёды звяртаем увагу на помнікі і значныя мемарыялы, але дзесьці забываемся пра маленькія вёсачкі, якіх ужо не існуе, а там ёсць помнікі, пастаўленыя ў канцы 40-х. Яны дагледжаныя, але пра іх мала хто ведае. Важна, каб іх фатаграфіі таксама былі ў інтэрнэце, каб усе бачылі, як шмат месцаў нацыянальнай памяці — што гэта не толькі Хатынь, але і, напрыклад, маленькія помнічак 12 дзецям, расстраляных немцамі».

Неабходна вывучыць матэрыял, які маюць школьныя музеі. На жаль, калі колькасць школ памяншаецца, могуць быць страчаны і сабраныя імі лакальныя, а таму асабліва важныя звесткі.

Станоўчым вопытам па захаванні памяці могуць пахваліцца ў сталіцы. Успаміны, якія збіраюць мінскія школьнікі, апрацоўваюцца і друкуюцца ў асобных кнігах па кожным раёне.

9 мая ў сталіцы адкрыецца музей, куды можна будзе прыйсці, каб ушанаваць усіх салдат, якія загінулі ў Вялікай Айчыннай. У крыпце Храма-помніка ў гонар Усіх святых змяшчаецца зямля ў капсулах з месцаў пахаванняў нашых суайчыннікаў. У межах акцыі «У славу агульнай Перамогі» збіраюць зямлю з усіх воінскіх пахаванняў на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь. Удзел у акцыі ўзялі ўсе 118 раёнаў (па звестках Міністэрства абароны, там знаходзіцца каля васьмі тысяч пахаванняў!). За кожным з гэтых месцаў стаіць свая гісторыя, і наведвальнікі музея змогуць даведацца, з якім боем яна звязана, хто ў ім удзельнічаў, пацікавіцца месцам пахавання сваіх блізкіх. Як паведаміў **дырэктар дзяржаўнай установы «Беларускі культурны цэнтр Адраджэнне» Аляксандр ГОСЦЕЎ**, у музеі будзе знаходзіцца інтэрактыўны электронны архіў са спісамі ахвяр з тых мясцін, зямля якіх змешчана ў крыпце Храма-помніка.

Ад агульнага да прыватнага

Раней гісторыя была агульная. Мы ведалі пра заслугі Чырвонай Арміі, унёсак Савецкага Саюза ў Перамогу. А дзе нашы героі? І вось упершыню выйшла кніга, прысвечаная падзвігам суайчыннікаў «Сувор'е герояў зямлі беларускай». Каб сабраць і ўдакладніць звесткі, звязаныя з біяграфіяй і гераічнымі ўчынкамі ўраджэнцаў Беларусі, аднаму з яе аўтараў Барысу Даўгатовічу давялося са сваёй пенсіі набыць тысячы канвертаў і рассылаць лісты па ўсіх ваенкаматах былога Савецкага Саюза. За кожную лічбу трэба было змагацца, бо ў папярэдніх выданнях, дзе проста падаваліся ў аляфавітным парадку звесткі пра герояў Чырвонай Арміі, аказалася многа памылак: інфармацыя перадрукоўвалася без зверкі дат, фактаў, лічбаў, без прывязкі да мясцовасці і нацыянальнасці. Новая кніга вяртае Беларусі 494 імёны герояў. Гэта гонар нацыі! На падобным грунце можна весці патрыятычную работу з моладдзю.

Мала ўвагі мы ўдзяляем тым, хто загінуў па-за межамі Беларусі. **Дацэнт кафедры крыніцазнаўства БДУ Кузьма КОЗАК** прывёў прыклад Аўшвіца — 15 тысяч ваеннапалонных, якія там пахаваныя, так і застаюцца «савецкімі», але па іх прозвішчах можна аднавіць, з якіх гарадоў Беларусі гэтыя людзі. Тое ж і з іншымі мемарыяламі: на іх не сустрэнеш інфармацыі пра тое, што гэта ўраджэнцы Беларусі. І сёння гэтую праблему важна ўздымаць на ўзроўні Міністэрства замежных спраў.

Свет да гэтага часу не ведае, якая трагічная была Другая сусветная вайна для нашай краіны, еўрапейскія гісторыкі часта заніжаюць лічбы ахвяр. У нас кажуць пра 206 тысяч ахвяр Трасцянца, у Еўропе — пра 50–60. Колькасць ахвяр Азарыч сучасныя замежныя гісторыкі звялі да шасці тысяч (а праз канцлагер прайшло 50 тысяч чалавек, 20 тысяч з іх загінула). І мы павінны адстойваць гэтыя лічбы. Нават калі гаворым аб праблеме Халакосту, трэба ўзгадваць пра маштаб гэтай трагедыі для Беларусі. «Паглядзіце, якія лічбы называюць Ізраіль, Польшча (у апошняй бяруць на сябе частку ахвяр з заходняй тэрыторыі Беларусі). Наша памяць падзелена», — заўважае Кузьма Іванавіч.

Пра каго мы не згадалі?

Сёння гісторыкі вызначаюць новыя кірункі, праблемы, якія трэба даследаваць. Так, недастаткова звярталася ўвага на дзяцей вайны, а ўспаміны гэтых сведкаў яшчэ можна запісаць. Пра асобных удзельнікаў тых падзей наогул не ўзгадваюць. Па звестках Нацархіва, 9,5 мільёна адзінак выбуховых снарадаў было на нашай зямлі (гэта больш, чым колькасць пасляваеннага насельніцтва рэспублікі), а што мы ведаем пра тых людзей, якія займаліся размініраваннем? Сярод іх былі ў тым ліку хлопчыкі 14—16 гадоў, якія праходзілі кароткатэрміновыя курсы. Многія з іх з мінных палёў вярнуліся інвалідамі. З 34 мільёнаў салдат, прызваных у войска, 17 мільёнаў прайшлі праз шпіталі, але ў нас не было прынята гаварыць пра тое, якую шкоду здароўю нанесла вайна. **Дацэнт кафедры гісторыі Беларусі і славянскіх народаў Беларускага дзяржаўнага педагогічнага ўніверсітэта Анатоль ВЯЛІКІ** згадаў, што на тэрыторыі Беларусі ў 1945 годзе было размешчана 34 шпіталі, праз якія прайшло 35 тысяч чалавек. І толькі ў Магілёве на адным са шпіталаў ёсць шылда. У Брэсце шпіталаў было 12. У Расіі такія месцы сталі аб'ектамі памяці, а што перашкаджае нам сабраць больш інфармацыі і размясціць яе на мемарыяльных дошках?

Сёння загаварылі пра штрафныя батальёны, але мы не гаворым пра штрафныя роты. Толькі на лініі Другога беларускага фронту іх дзейнічала каля 15. Мы павінны вярнуць гэтыя імёны. Людзі, якія траплялі туды, не былі злачынцамі, часта гэта было пакаранне проста за парушэнне дысцыпліны.

Варта ўспомніць пра партызан, якія пасля вызвалення Беларусі папоўнілі шэрагі Чырвонай Арміі. Толькі з Лошыцы каля 150 тысяч чалавек было накіравана на фронт. Хіба такая інфармацыя не варта таго, каб яе адзначылі на спецыяльнай шылдзе?

Перамогу набліжалі і людзі, якія не з'яўляліся ўдзельнікамі баявых дзеянняў. Падчас акупацыі беларусы збіралі грошы на эскадрыльню «За Савецкую Беларусь», на танкавую калону. «Мы забываем, што ў 1945 годзе быў зацверджаны медаль «За самаадданую працу ў гады Вялікай Айчыннай вайны». У нас ёсць спісы ўзнагароджаных па Мінскай, Гомельскай і іншых абласцях. У той час улада разумела, наколькі гэта важна, і сёння гэтыя людзі вартыя таго, каб іх згадалі», — заўважае Анатоль Вялікі. Таксама ён прапанаваў стварыць спецыяльны інтэрнэт-рэсурс «Архівы школе», на якім дакументы будуць выкладацца з каментарыямі прафесіяналаў і які настаўнікі змогуць выкарыстоўваць на ўроках.

«Успомніць усіх — гэта высакародны парыв душы і сэрца, — адзначыў Аляксандр Каваленя. — Але гэта не проста прыгожая заява. Мы бачым велізарны пласт навуковай работы. І мы зможам зрабіць вельмі многа, калі да акцыі падключатца шырокія слаі насельніцтва».

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
Государственное предприятие
«Минский областной центр инвестиций и приватизации»
(организатор аукциона) по поручению
ОАО «Солигорский райагросервис» (продавец),
проводит открытый аукцион
ПО ПРОДАЖЕ ЗДАНИЯ СКЛАДА
(составные части и принадлежности: площадка, отмстка)
с инв. № 644/С-5843 общей площадью 1079,1 кв. м,
расположенного на земельном участке с кадастровым номером
625000000012002865 площадью 1,4219 га
(право аренды до 03.11.2034) по адресу: Минская область,
Солигорский район, Краснослободской с/с, 7 (далее – объект).
Земельный участок имеет ограничения в использовании:
охранная зона линий электропередачи, пл. 0,0338 га.
Начальная цена с НДС (20 %) – **58 080,00** бел. руб. (задаток 10 % от
начальной цены – **5 808,00** бел. руб.).
Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000
в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBBY2X,
УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной
центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен
быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения
аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банков-
ских дней после дня заключения договора купли-продажи, если иное не
предусмотрено договором купли-продажи, на депозитный счет Министе-
рства юстиции Республики Беларусь. Победитель аукциона (единственный
участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и про-
ведение торгов в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены про-
дажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления
участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на
сайте организатора торгов www.rlt.by. Аукцион состоится **05.05.2020 в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие
и необходимые документы принимаются по **04.05.2020 до 16.00** по ука-
занному адресу.
Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.
УНП 600072706

**РУП «Институт недвижимости и оценки»
(Организатор аукциона)
извещает о проведении повторного открытого
аукциона по продаже имущества
ООО «БЕССЕР-БЕЛ» (Продавец)**
Лот № 1: заглубленный охраняемый гараж-стоянка на 27 машино-мест,
инв. № 500/D-708044953, площадь – 907,7 кв. м, г. п. – 2001. Адрес:
г. Минск, ул. Михася Лынькова, 19/3-1.
Начальная цена без НДС – 319 000,00 руб. Задаток – 15 950,00 руб.
Шаг аукциона – 2000,00 руб.
Капитальное строение с инв. № 500/С-34108, в котором расположено
изолированное помещение с инв. № 500/D-708044953, находится на
земельном участке 500000000006000571 площадью 0,2608 га. Право
аренды по 31.01.2048. Доля 29/50
Аукцион состоится **23.04.2020 в 11.00**
по адресу: **г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4**
Порядок оформления участия в аукционе, условия участия в аукционе,
срок подписания договора купли-продажи, условия оплаты, а также
полный текст извещения содержится на сайте Организатора аукциона
ino.by. Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000
в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК банка BPSBBY2X. Получатель –
РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение
платежа: задаток для участия в аукционе 23.04.2020 (ООО «БЕССЕР-
БЕЛ»). Заявления на участие и необходимые документы принимаются
в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск,
ул. Комсомольская, 11, каб. 7. Окончание приема заявлений – **21.04.2020 в 11.00**. Первое полное извещение о проведении аукциона опубликовано
в газете «Звязда» от 06.09.2019
☎ Организатор аукциона: 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03,
8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

**Могилевский филиал
РУП «Институт недвижимости и оценки»
сообщает о проведении 15.04.2020
повторного открытого аукциона
(начальная цена снижена на 10 %)**
Лот № 1: капитальное строение с инв. № 700/С-15723 – Здание рестора-
на «Санта-Мария», площадь – 386,5 кв. м, расположенное по адресу:
Могилевская обл., г. Могилев, ул. Симоняка, 69Г. Составные части и при-
надлежности: двухэтажное каменное здание ресторана «Санта-Мария»
с двумя ограждениями, двумя воротами, мусорной площадкой, огражде-
нием мусорной площадки, навесом, складом замороженных продуктов,
складом инвентаря, двумя моющими. Сведения о земельном участке:
кадастровый номер 740100000005000429 (право постоянного пользова-
ния), площадь – 0,2421 га.
Начальная цена продажи: 634 456,80 бел. руб. с учетом НДС (20 %).
Сумма задатка: 63 445,68 бел. руб.
Аукцион состоится **15 апреля 2020 года в 12.00** по адресу: г. Могилев,
ул. Первомайская, 77, к. 352. Последний день подачи заявок (осуществля-
ется лично) и внесения задатка: **14 апреля 2020 года до 15.00**. Аукцион
может быть отменен в любое время, но не позднее, чем за три дня до
даты аукциона
Продавец: ОАО «Универмаг «Центральный»,
УНП 700002659, г. Могилев, ул. Первомайская, 61, тел. 22-06-63
Расчетный счет для внесения задатка: получатель платежа
РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182,
р/с IBAN BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк»,
г. Минск, БИК банка BPSBBY2X
Информация о предыдущем аукционе была опубликована в номере газеты
«Звязда» от 19.12.2019
Срок и условия оплаты: победитель аукциона оплачивает вознаграждение
за организацию и проведение аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней со
дня проведения аукциона в соответствии с выдаваемым в день проведения
аукциона счетом-фактурой. Продавец и Победитель аукциона обязаны
в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня подписания протокола аукциона
подписать договор купли-продажи предмета аукциона. Оплата предме-
та аукциона производится на условиях заключенного договора купли-
продажи.
Организатор аукциона: Могилевский филиал РУП «Институт недвижимо-
сти и оценки», УНП 190055182, г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352.
Дополнительную информацию можно получить по тел.: +375222-72-41-14,
+37529-624-26-25, Mogilev@ino.by, на сайте ino.by

**ОАО «Брест-Лада»,
расположенное по адресу:
224034, Республика Беларусь, г. Брест, ул. писателя Смирнова, 5/1,
ПРОВОДИТ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ
10 апреля 2020 г. в 11.00
по адресу: 224034, Республика Беларусь, г. Брест,
ул. писателя Смирнова, 5/1**
ПОВЕСТКА ДНЯ
1. Утверждение ликвидационного баланса ОАО «Брест-Лада».
Ликвидационная комиссия ОАО «Брест-Лада».
Акционеры могут ознакомиться с 31 марта 2020 года с информацией
(материалами) в рабочие дни (понедельник–пятница) с 10.00 до 12.00 в
помещении исполнительного органа общества по адресу: Республика
Беларусь, г. Брест, ул. писателя Смирнова, 5/1 (ОАО «Брест-Лада»)).
Начало регистрации участников собрания в 10.00 по адресу: 224034,
Республика Беларусь, г. Брест, ул. писателя Смирнова, 5/1.
Список лиц, имеющих право на участие в Общем собрании акционе-
ров, составляется на 27.01.2020 г.
Напоминаем участникам собрания о необходимости иметь документ,
удостоверяющий личность (для представителя акционера – документ,
удостоверяющий личность, и доверенность).
УНП 200500745